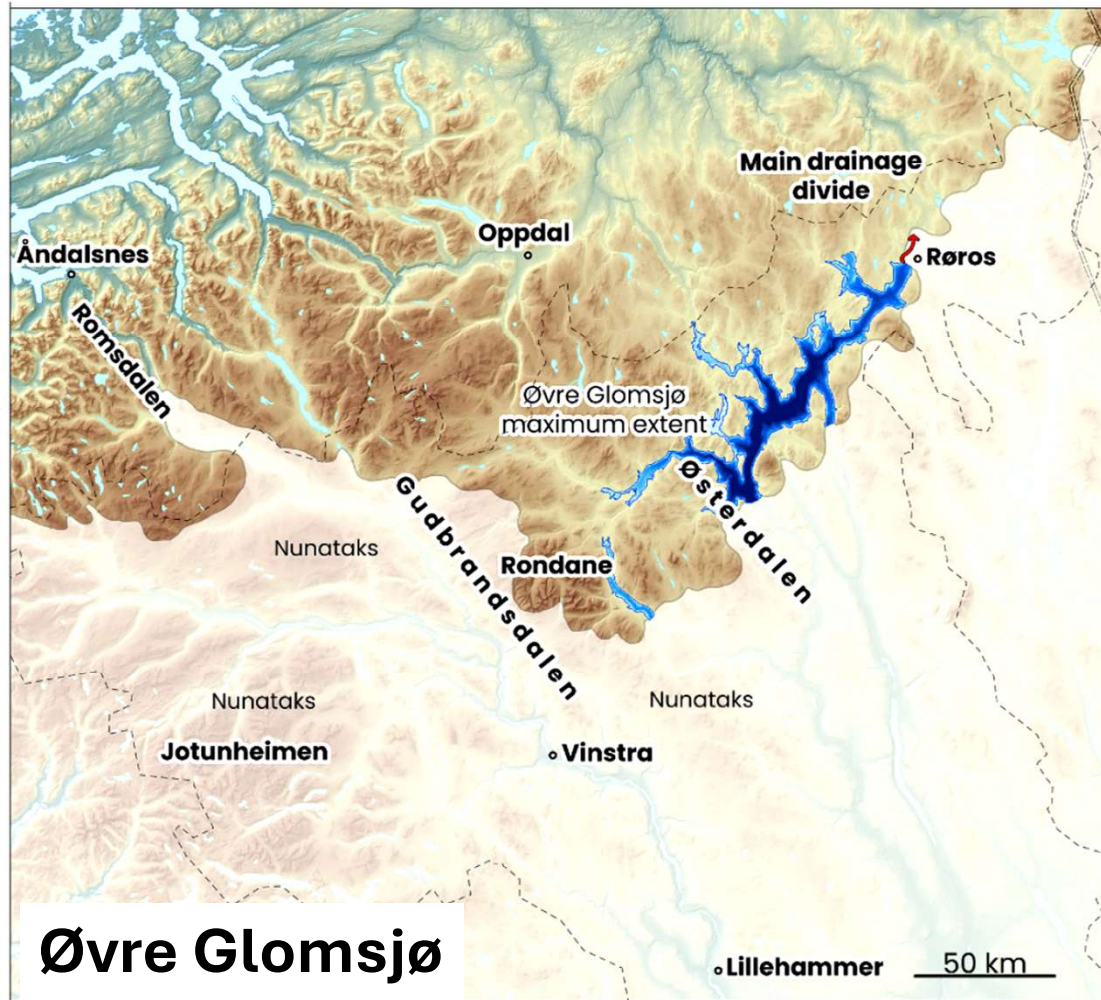

Alvdal Turlag, søndag 27. juli 2025

Rødalen – en tur om isavmeltingen i området, og om klima- og vegetasjons- utviklingen som fulgte

Øvre Glomsjø (720 moh) ble tappet
nordover over Røros for **10 800** år siden

Nedre Glomsjø (665 moh) ble tappet
sørøver over Jutulhogget/gjennom
Rendalen for **10 400** år siden

Høgaas m.fl. 2025

Isavsmeltings-stadier *før* Øvre og Nedre Glomsjø ble dannet:

Etterhvert som breen i Dovre-området smeltet som en kile inn mot øst og senere med sørligere retning, fant smeltevannet stadig lavere-liggende drenerings-passpunkt.

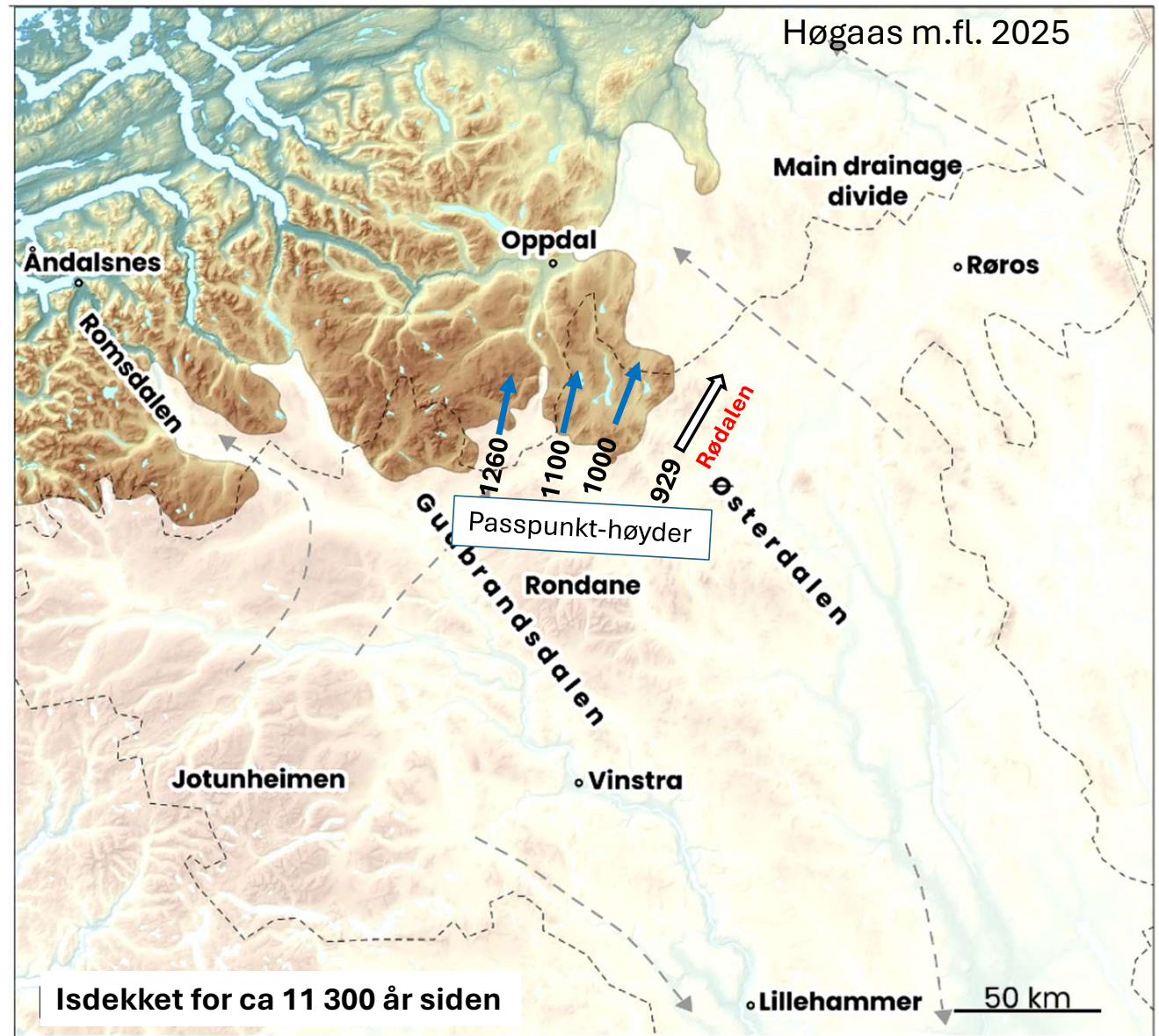
Vannet drenerte mot nord, fordi isen sperret i sør.

Av de senest aktive passpunktene var **Rødalen 929 moh.**

Rødalen var et aktivt drenerings-passpunkt for omkring **11 100 -11 200 år siden - i kanskje snaut hundre år.**

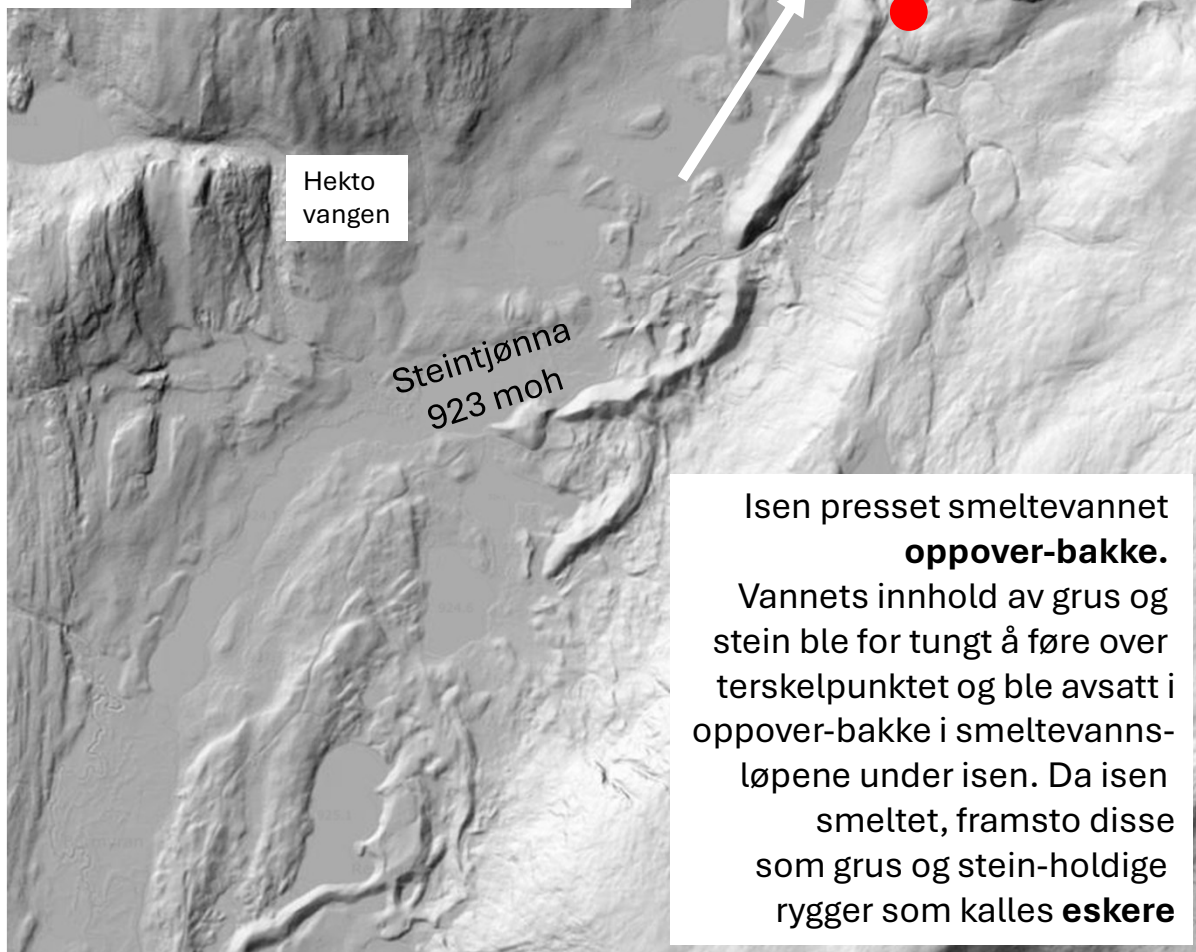
Dreneringen skjedde i to faser:

- Først under isen da eskere ble dannet
- Så ved åpne elver med bre-rester (dødis) i dalbunnen

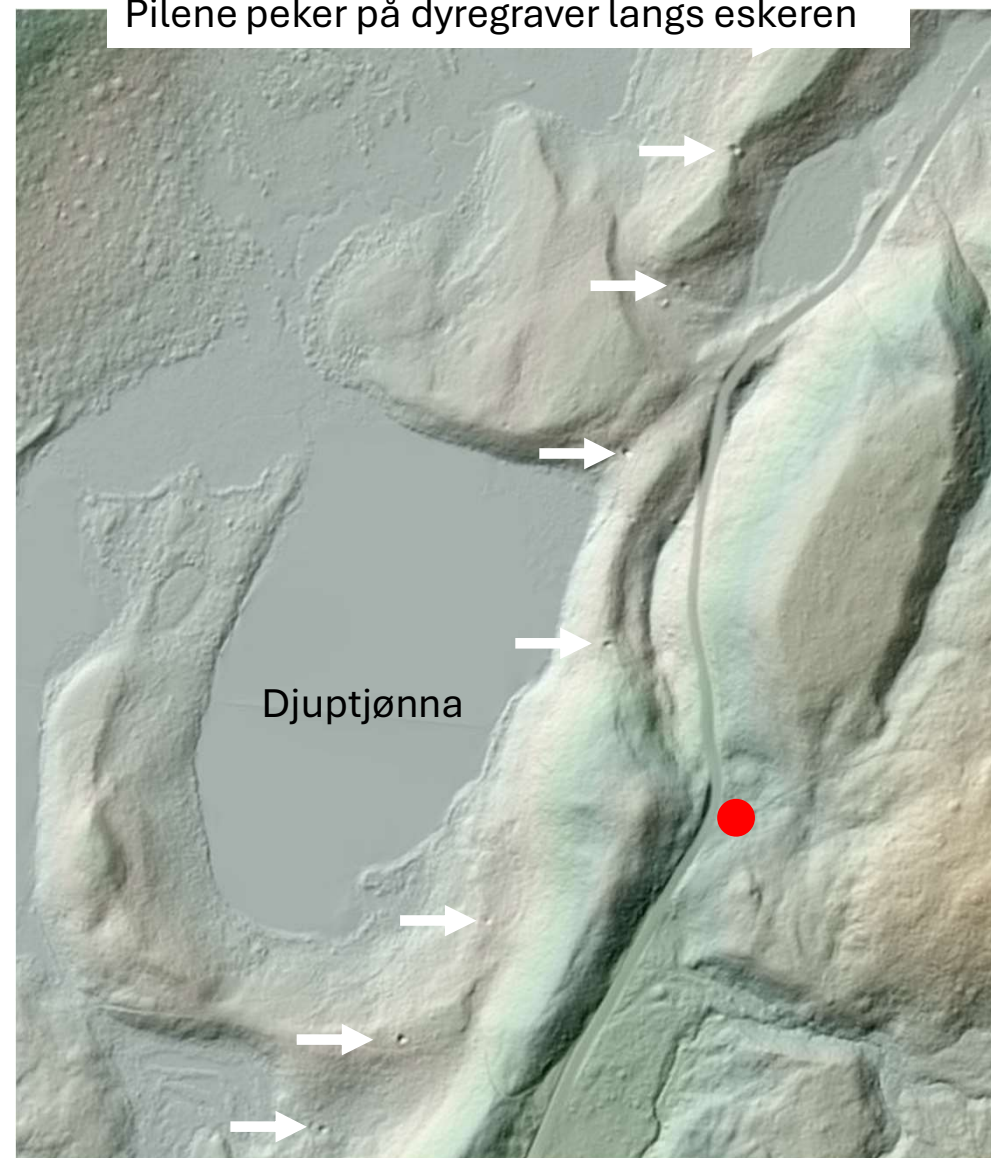

1. Esker smeltevanns-fase

Rødalen dekket av bre og
eskeren viser hvor smelte-
vannselvene gikk
under breen og nordover

Pilene peker på dyregraver langs eskeren

Lidar: <https://hoydedata.no/LaserInnsyn2/>

2. Dødis smeltevanns-fase

Da breen smeltet og eskere ble synlige, lå bre-rester (død-is) igjen i dalen. Rødalen fortsatte å være et passpunkt for drenering - men nå for en åpen bresjø som strakte seg vestover og innover Folldalen og Einunndalen

Bresjøvannet førte med seg mye grovmateriale som dekket dødis-klumpene. Dette grovmaterialet (grus, sand) forsinket smeltingen av dødisen med flere hundre, kanskje 1000 år. Da breklumpene smeltet, ble dødis-groper dannet. De ble snart vannfylte og dannet vann «som perler på en snor»

Fjellvamue

Mens smeltevannet dundret av gårde nordover under bretungen i Rødalen, var Rødalshø og Flåfatet allerede isfrie. Her etablerte pionerplantene seg.

De finnes ennå idag i området fjellflora

Felles for pionérene er at de:

- Krever lys
- Kan vokse på lite og ustabilt jordsmonn
- Tåler røft klima
- Tåler dårlig konkurranse fra andre planter

Reinrose

Var svært vanlig 11200-10800 år før nåtid

Fjellsmelle

Rødsildre

Musøre

Salix herbacea
Foto: Egil Michaelsen

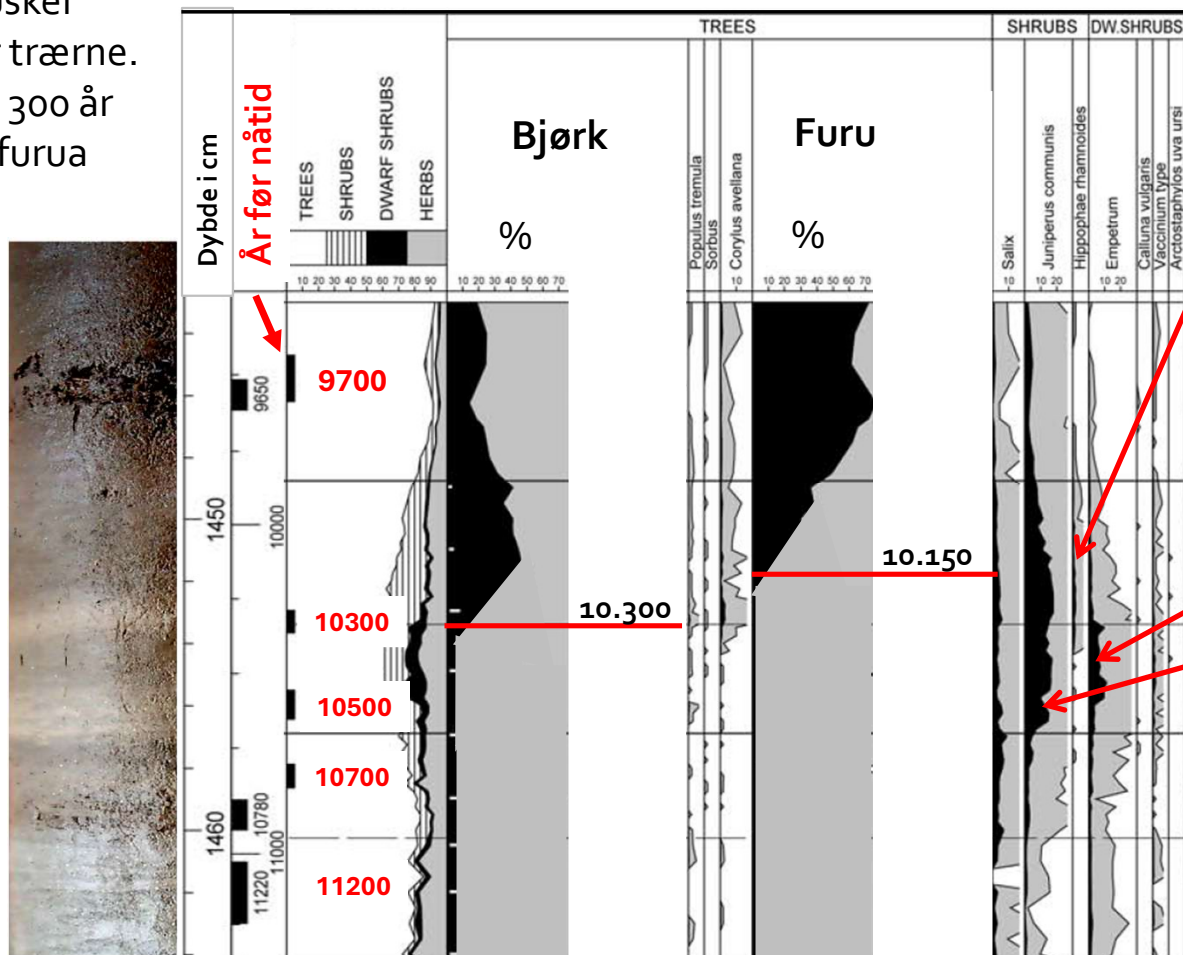

Marinøkkel

Vegetasjonshistorien fra perioden 11 200 – 9300 år før nåtid fortalt av pollen-innholdet i Flåfattjønns bunn-sedimenter

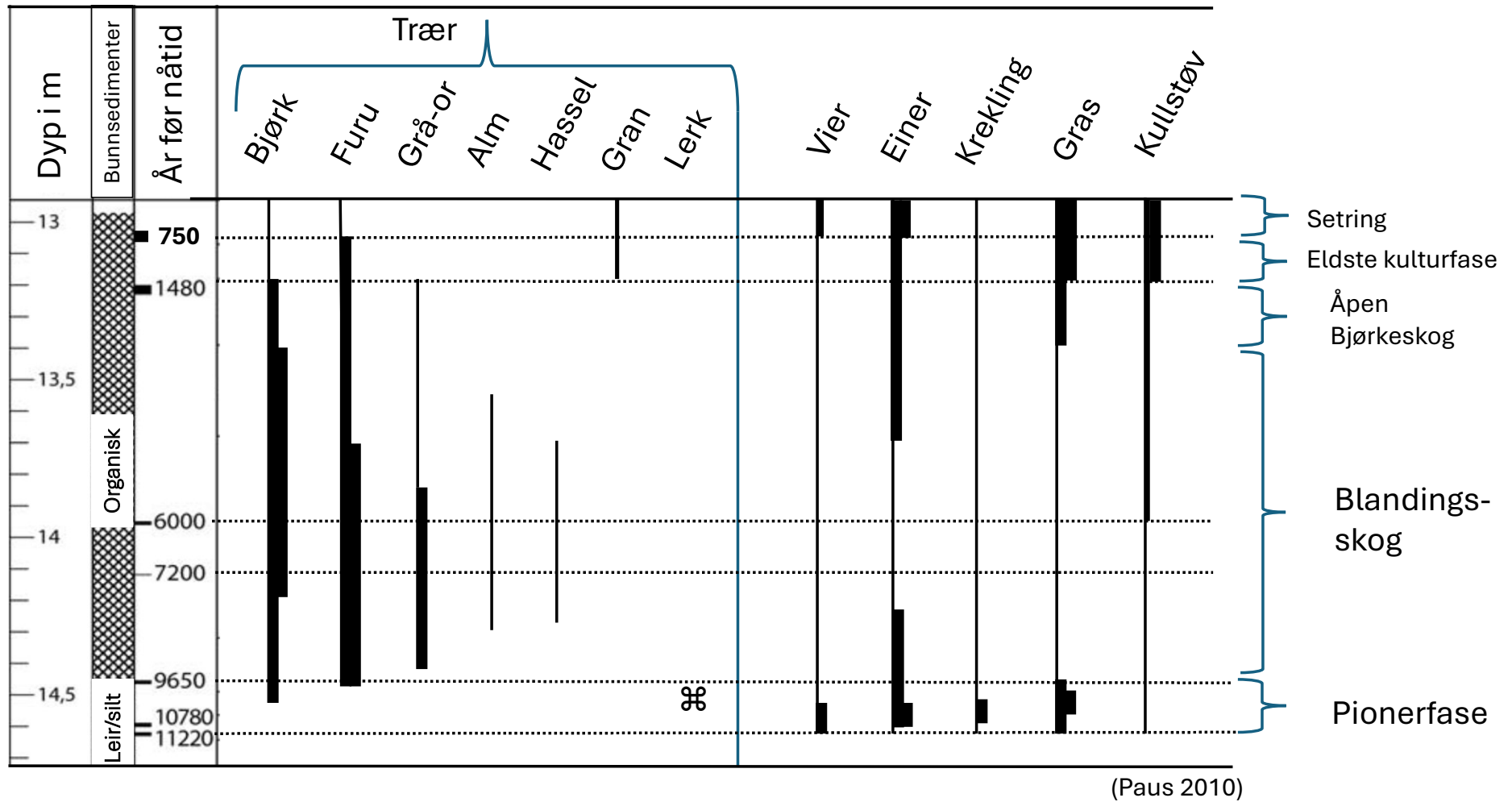
Urter, lyng og busker etablerte seg før trærne.
Bjørk kom for 10 300 år siden, 150 år før furua

Bakover i tid

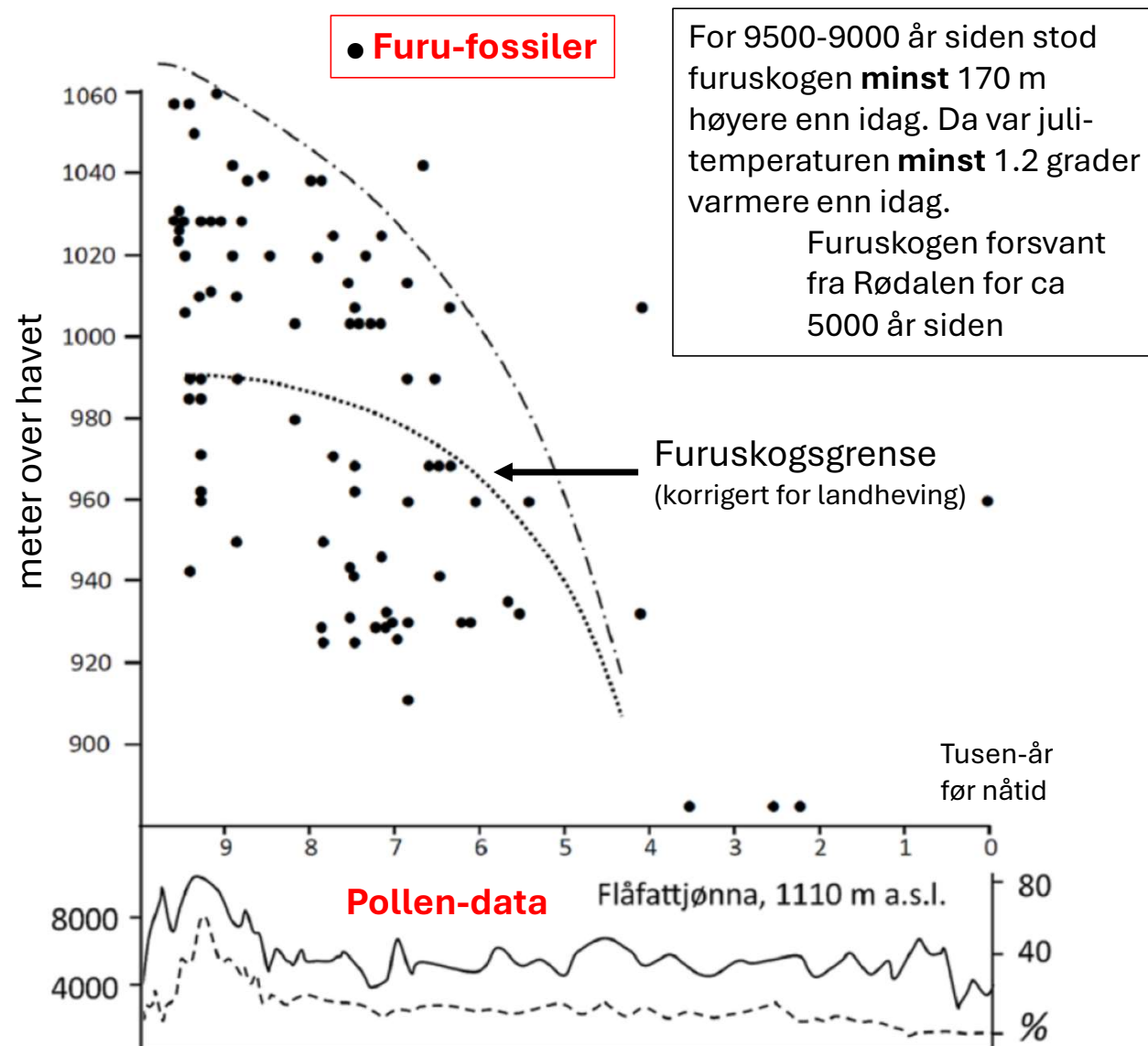
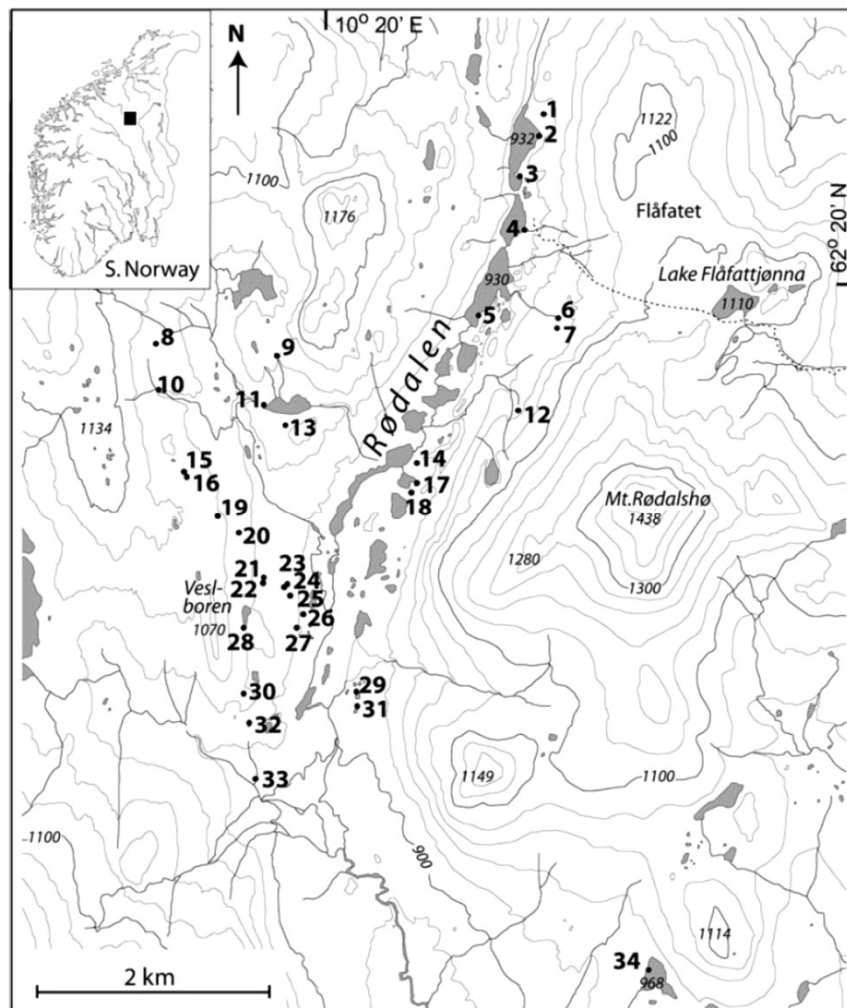

Paus 2010

Pollen-resultater fra Flåfattjønna, fra ca 11200 år før nåtid og fram til idag

Rødalens furu-fossiler forteller skogshistorie

Marsjølia

Skogsutvikling 1975 – 2025

